

FORTIDSMINNEFORENINGEN

VESTFOLD AVDELING

Post: Farmannsveien 30, 3100 Tønsberg / bank: 2480 30 21690

Larvik kommune
Ved Rådmannen
Feyers gate 7
3256 Larvik

Tønsberg 07.05.2005

Vi viser til saksbehandling vedr. ”Forslag til reguleringsplan for Kirkegata 13 og omliggende kvartaler/bebyggelse, på Langestrand.”

Fortidsminneforeningens Vestfold avdeling er svært forundret over at Larvik kommune i denne sakens fremstilling fremstår som om kommunen mangler leseferdighet. ”Utdrag” vedr Fortidsminneforeningens uttalelse i saken fremstår som en svært negativt ladet omskrivning av Foreningens faktiske uttalelse. Vi hadde håpet at denne type omskrivning og tendensiøs gjengivelse av høringsuttalelser, ikke lenger ble praktisert. Det hele blir desto merkeligere som kommunens saksbehandler kommer til samme konklusjon som vår uttalelse. Vi gjengir:

Utdrag av kommunens saksfremlegg:

*Uttalelse av 27.1.2005 fra Fortidsminneforeningen, Vestfold avdeling, utdrag:
Langstrands eldre bebyggelse, miljø og gatestruktur må tas vare på, det vises til dokumentasjon av gatenettet på kart fra 1600-tallet og til arbeidet med kommunedelplanen for Larvik. Påbygg av en etasje på Kirkegata 13 er uønsket, likeså nye balkonger ut over Bekkegata.*

Kommentar:

Dersom Fortidsminneforeningen mener å kunne dokumentere på kart fra 1600-tallet at det finnes et veisystem forbi Nedre Damsbakken 1 og Kirkegata 6 bør de fremlegge dette. Larvik kommune har på sin side kopi av kart fra ca. 1820 der det ikke er inntegnet noen slik vei, her vises kun Kirkegata og Nedre Damsbakken. Derimot er det på kart fra 1873 vist inntegnet ei navnløs gate forbi Nedre Damsbakken 1. Det vises for øvrig til kommentar til uttalelse fra Vestfold fylkeskommune.

Fortidsminneforeningens uttalelse er omskrevet og deretter er omskrivningen presentert som et utdrag. Fortidsminneforeningen har naturligvis hverken formulert seg slik saksbehandler hevder, eller hevdet noe i nærheten av hva kommunens saksbehandler refererer til. Tvertimot viser Fortidsminneforeningen til Langestrands bevaringsverdi på generell basis av gatenett som lar seg spore ned til 1600-tall og fremhever deretter i et annet avsnitt, omtalte veistump som en av særegenhetene som utmerker Langestrand i dag. Det fremgår ikke av vår uttalelse at gatenettet ikke har gjennomgått utvikling siden 1688.

Det er forøvrig ikke slik som saksbehandler hevder, at veistumpen først lar seg sannsynliggjøre ca 1870. Skal forståelsen av Langestrand være seriøs må man legge flere momenter inn i karttolkningen enn hva man i dag forstår med veikart:

Kart 1688: Både Kirkegaten og Nedre Damsbakken er tegnet inn som i dag. Det er naturligvis umulig å skille ut den lille navnløse gaten, men det samme veiskillet, den i dag forkorter som snarvei, fantes i 1688.

Kart 1820: arealet som i dag er hage er ikke definert slik og hele arealet inklusive nåværende veistump fremstår som ikke tilordnet tilstøtende eiendommer.

Kart 1802 tilsvarende

FORTIDSMINNEFORENINGEN

VESTFOLD AVDELING

Post: Farmannsveien 30, 3100 Tønsberg / bank: 2480 30 21690

Kart Reichborn 1818: den navnløse veistumpens fremstår faktisk som kartfestet som vei, selv om vi er tilbøyelig til å tolke strekens retning som en forenkling.

Det gamle kartmaterialets tegnbruk er ikke konsistent eller tilsvarende dagens regelverk. Tolkning av gamle kart må inkludere andre momenter enn dagens lovbestemte kartsymboler. Det sier seg selv at denne veistumpen ikke ville vært fremstilt på det relativt grove 1688-kartet, da færre områder var bygget ut og kun hovedveier, hager, inngjerdede gårdsplasser og bygninger og markante terrengformasjoner er kartfestet. Den lille navnløse veistumpen er med all sannsynlighet oppstått som et naturlig tråkk i likhet med mange andre mindre veiforbindelser på Langestrand. De fleste slike tråkk har en svært lang historie, som ikke lar seg avlese etter vår tids normaliserte kartfremstilling. Derfor er den ikke vist eksplisitt på eldre kart. Disse tråkkene vises kun som rom mellom eiendomsgrenser.

På de to andre kartene fremstår det omtalte arealet som ikke arrondert og vises følgelig heller ikke som "veistump", (Unntak av på Reichborns kart anno 1818, hvor dagens situasjon fremgår relativt klart, selv om det kan være en feiltegning). Tatt i betraktning veistumpens gode egenskap som snarvei er det høyst sannsynlig at den har eksistert svært lenge.

Når dette er sagt vil vi igjen fremheve at vi i vår uttalelse ikke har uttalt oss med det meningsinnholdet kommunens saksbehandler tillegger oss. Det er vanlig i kulturminnevernsammeng, å tillegge senere tilføyelser og utviklinger verneverdi i lys av eldre overordnet verneverdig struktur eller **gatenett** som vi karakteriserte her. I tillegg kan man for Langestrands vedkommende spore dagens situasjon gjennom fremstillingen av andre forhold på de gamle kartene.

Fortidsminneforeningen ser ikke det konstruktive i at uttalelser omskrives og karakteriseres på basis av det omskrevne. En slik metode kan lett oppfattes som uredelighet og rammer i neste omgang kommunen selv.

Vi ber kommunen påse at saksbehandling fremstår seriøs og etterrettelig i fremtiden.

Fortidsminneforeningens Vestfold avdeling

Dyveke Bast
Leder

Ragnar Kristensen
styremedlem

Vedlegg kopi av Fortidsminneforeningens uttalelse

FORTIDSMINNEFORENINGEN

VESTFOLD AVDELING

Post: Farmannsveien 30, 3100 Tønsberg / bank: 2480 30 21690

Larvik kommune
Plan og byggesak
Feyers gate 7
3256 Larvik

Tønsberg 27.januar 2005

Vedr. forslag til regulering Kirkegata 13 og omliggende kvartaler.

Vestfold avdeling av Fortidsminneforeningen viser til tidligere uttalelser fra Riksantikvaren vedr. Langestrand som nasjonalt viktig kulturmiljø. Vi regner med at Larvik kommune er godt kjent med disse uttalelsene. Arbeidet med Formingsveileder for Langestrand og kommunedelplanen har poengtert viktigheten av å ta vare på Langestrand, både bebyggelse, miljø og gatestruktur. Det er alment kjent at gatenettet skriver seg fra 1600-tallet og kan følges på kartmateriale kontinuerlig frem til i dag.

Vi forstår det slik at planforslaget foreslår å fjerne den navnløse gaten som går mellom Kirkegaten og Nedre Damsbakken gjennom makeskifte mellom private eiere. Det er etter Fortidsminneforeningens oppfatning likegyldig hvem som er eier av arealet, men av overordentlig stor betydning at gatestumpen sikres og bevares som et synlig og markant trekk i miljøet. Langestrands store bevaringsverdi er nettopp tuftet på slike historiske særegenheter.

Den navnløse lille gatestumpen som skiller bolighus fra en mindre hageflekk tilhører det miljøet og den bygningen hvor Venstres grunnlegger og leder J. Sverdrup residerte på Langestrand. Johan sverdrups betydning som historisk viktig person er utvilsom. Det er et sterkt uttalt ønske fra folk flest, fra politikere og fra administrasjonen i Larvik kommune å gi Langestrand et bedre vern enn det har i dag. Da må denne gatestumpen hegnes om og sikres fortsatt eksistens.

Vedr. omregulering av industribygg til bolig(pers kjøkken) vil vi bemerke at påbygg på taket er uønsket og balkonger ut over Bekkegaten vil være et fremmedelement i miljøet. Det ligger som en uttalt målsetting i byplanarbeidet at fortetting må differensieres og håndteres anderledes i bevaringsområder enn i andre sentrale strøk. Det bør legges til grunn også her og medføre større forsiktighet i håndteringen av miljøet på Langetrand, også vedr. fortetting.

Vi vil påpeke at behandling av gatene på Langestrand bør gjøres med basis i historiske momenter og tidligere omtalte Formingsveileder for Langestrand bør være basis for hva som gjøres i dette tilfellet. Vi oppfatter brosten som et fremmedlegeme i Bekkegaten.

For styret i Vestfold avdeling av Fortidsminneforeningen

Dyveke Bast
Leder